

[Albrechtsen]

ind på spørgsmålet om at mindske risikoen for atomkrig ved at have kemiske våben, at denne Big Eye-bombe er udviklet med henblik på at kunne benyttes i sammenhæng med atomvåben. Den er nemlig sikret mod elektromagnetisk puls. Det er aldeles ikke sigtet, at den skal være med til at sænke atomtærsklen. Nej, det er sigtet, at den skal gå ind sammen med atomvåben på det, amerikanerne kalder den integrerede slagmark. Det kan jeg oplyse hr. Bjørn Elmquist om, hvis han ikke ved det i forvejen.

Stinus (RV):

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for besvarelsen af den rejste forespørgsel. Besvarelsen bekræfter, at Danmarks holdning til kemiske våben er blevet præciseret på NATO-ambassadørernes møde i sidste uge, og at den danske reservation er blevet optaget i beslutningsreferatet vedrørende NATO-landenes styrkemål for 1987-92. Det er der grund til at være tilfreds med.

Vi er klar over, at styrkemålene giver udtryk for alliancens anbefalinger til medlemslandene, og at de kun er vejledende, og at hvert land suverænt træffer beslutning om egne forsvarsforanstaltninger. I dette tilfælde samler interessen sig om, hvad USA vil beslutte efter denne vejledende anbefaling fra NATO-ambassadørernes møde, og om, hvorvidt beslutningsgrundlaget for den amerikanske kongres er i orden efter dette møde.

Når Danmark ikke kan støtte de amerikanske styrkemål omfattende nye kemiske våben, hænger det sammen med vor overbevisning om, at produktion af sådanne våben nu vil være til skade for bestræbelserne for at nå frem til en aftale om forbud mod kemiske våben, et forkert signal i den internationale situation. Derfor drejer det sig ikke blot om at markere en dansk holdning, hvor rigtig og god den end er, men om at være med til at forhindre, at produktion af binære kemiske våben sættes i gang. Den danske reservation på ambassadørmødet i NATO kan sammen med andre landes reservationer være et første skridt til at nå dette mål. Forudsætningen herfor er dog, at reservationerne opfattes rigtigt af dem, der til syvende og sidst træffer afgørelsen om, hvorvidt en produktion sættes i gang, nemlig den amerikan-

ske kongres, som har opstillet nogle betingelser for, at dette kan ske.

Denne debat drejer sig naturligvis først og fremmest om produktion og udstationering eller deployering af kemiske våben, men, sådan som tingene har udviklet sig, uundgåeligt også om beslutningsprocessen i NATO. Hvis ikke den amerikanske kongres udtrykkeligt havde inddraget NATO i sin beslutningsproces, ville USA formentlig have kunnet fremstille de nye binære våben uden at konferere med NATO-landene overhovedet og muligvis endda også have kunnet udstationere disse våben i Vesttyskland som erstatning for de kemiske våben, som allerede befinder sig dér, under henvisning til, at der blot var tale om en modernisering.

Da drøftelserne om opstilling af 572 mellemdistanceraketter i Vesteuropa i 1979 og årene derefter kom ud i det åbne efter i et par år at være foregået bag lukkede døre i den såkaldte High Level Group, talte man også om modernisering. At denne modernisering skulle give anledning til en voldsom politisk debat, var ikke med i planerne, men dengang var beslutningsprocessen sådan, at man ikke kunne undgå debatten, og hvad dermed fulgte.

Denne gang er beslutningsprocessen eller godkendelsesprocessen en anden. Med tanke på debatten om opstilling af de 572 mellemdistanceraketter kan man ikke lade være med at spørge, om det denne gang er arrangeret anderledes, netop for at undgå raketdebatten om igen. Der skal ikke træffes nogen beslutning, hedder det, det er kun et spørgsmål om styrkemål, et element i NATOs forsvarsplanlægning, som giver udtryk for alliancens anbefalinger til medlemslandene om udformning af deres forsvar. De er kun vejledende, og hvert land træffer suverænt beslutning om egne forsvarsforanstaltninger, som det hedder i en pressemeddelelse fra forsvarsministeren.

Dette er naturligvis rigtigt, når forsvarsministeren siger det, men den produktion af nye kemiske våben, der her er tale om, vedkommer dog i høj grad os og andre NATO-lande. Man kan ikke forestille sig disse våben anvendt noget andet sted end i Europa. Spørgsmål om europæisk accept af udstationering af nye kemiske våben er altså også blevet rejst af USAs kongres. Hvordan besvares dette spørgsmål på grundlag af NA-